Ч. 280. Субота 13 (26) грудня 1903. Рік XIII.

Виходить у Львові що дня (крім неділь і гр. кат. сьвят) о 5-ій годині по полудни.

Редакция і Адміністрация: улиця Чарнецкого ч. 12.

Письма приймають ся лиш франковані.

Рукописи звертають ся лиш на окреме жадане і за зложенем оплати почтової.

Рекламациї незапечатані вільні від оплати почтової.

# НАРОДНА ЧАСОПИСЬ

Додаток до „Ґазети Львівскої“.

Передплата у Львові в агенциї дневників пасаж Гавсмана ч. 9 і в ц. к. Староствах на провінциї:
на цілий рік К 4·80
на пів року „ 2·40
на чверть року „ 1·20
місячно . . . „ —·40
Поодиноке число 2 с.

З почтовою пересилкою:
на цілий рік К 10·80
на пів року „ 5·40
на чверть року „ 2·70
місячно . . . „ —·90
Поодиноке число 6 с.

## Вісти політичні.

*(Скликане буковиньского сойму. — Монгольска загадка або події на далекім всході.)*

Віденьска ґазета урядова оголосила патент скликуючий буковиньский сойм на день 28 грудня с. р. В виду послідних подій, які відбували ся в буковиньскім соймі, а котрі спонукали відрочене сойму, цікава річ, що зробить тепер румуньско-вірменьска партия, котра як-раз причинила ся до того, що сойм треба було відрочити.

Зі всхідної Азиї надходять що-раз більше непокоячі вісти, хоч в Европі все ще суть того переконаня, що на далекім всході не прийде так борзо до війни. З Пекіну доносять, що Япанія не хоче ніяк зробити Росиї уступки в найголовнійших точках своїх жадань і як найбільше рішучо не годить ся на ніяку угоду, котра би справу опорожненя Манджуриї полишала в давнім стані. Япанія руководить ся тут чисто економічними взглядами і єсть того переконаня, що коли би Росия лишила ся в Манджуриї, то се зашкодило би дуже єї інтересам торговельним. З того самого взгляду противить ся она і впливам Росиї в Кореї. Справа з япаньскої сторони стоїть так, що Япанія зі взглядів на свої найжизненнійші інтереси економічні мусить противити ся всяким заборчим змаганям Росиї на далекім всході і в тім як-раз найбільша небезпечність, бо годі навіть жадати від Япаниї того, щоби она робила уступку там, де розходить ся о єї так сказати би житє. Хінці побоюють ся знову, що на случай вибуху війни прийшло би до поділу Хіни, бо Хінці не в силі забезпечити житє і майно заграничних підданих.

Дальше доносять в сій самій справі з Льондону, що небезпечність війни росте з кождим днем. В Кореї вибухли в ріжних сторонах непокої а проводирями розрухів суть як-раз ті невдоволені, що свого часу викликали були хіньско-япаньску війну. Розрухам тим приписують в теперішну пору велике значінє.

Вельми замітні суть голоси анґлійскої праси, котра не без причини побоює ся, що настає пора, в котрій має рішити ся велика монгольска загадка. „Morning Post“ пише: Япанія наважить своє єствоване, щоби лиш не допустити Росию до Кореї, і буде бороти ся о то, як би то розходило ся о єї власний край. Але Росия виставляє себе при тім на ще більшу небезпечність, як лиш на саму війну з Япанією, бо Велика Британія єсть союзницею Япаниї, а хоч угода не зобовязує Вел. Британію мішати ся до спору, то все-таки, коли Росия має союзника, то і Вел. Британія не могла би на то дивити ся спокійно, як би хтось бив єї союзника Япанію. Коли вже раз дано знати сьвітови, що Вел. Британія стоїть по стороні Япаниї, то нема ніякої моральної можности, щоби британьске правительство або анґлійский нарід був безчинним зрітелем япаньскої поражки, котра означала би конець британьского впливу і британьскої торговлі у всхідній Азиї, в сьвіті на всхід від Сінґапоре, а також і конець честного імени Вел. Британиї в цілім сьвіті. Адмірал Алексієв числить може на союзників, але яких союзників має Росия? Нема ніякої держави, котра важилась би разом з Росиєю виступити против британьскої фльоти, коли би єї ужило правительство сьвідоме своєї справи.

## Новинки.

*Львів дня 25-го грудня 1903.*

— **Іменованя.** Ц. к. львівский висший суд краєвий іменував канцелярийними офіциялами судових канцелістів: Володисл. Лисовского в Станиславові, Ем. Гая в Бурштині. Нат. Шора в Збаражи, Ізид. Петерсіля в Бучачи і Мавр. Германа в Дрогобичи, полишаючи всіх на дотеперішних службових місцях.

---

3)

## Диманти і перли.

*(Природописно-культурна розвідка. — Написав К. Вербин).*

### I.

(Дорогоцінности сербскої королевої Драґи на продаж. — Судьба французских коронних ювелів. — Дорогоцінні камені, їх значінє і їх история).

(Дальше).

Наконець шахови Шуджахови стало жаль своєї жінки, котра тілько іза него натерпіла ся, і він обіцяв видати диямант.

Надійшов назначений день. Дня 1 червня 1813 р. приїхав Рунджіт-Сінґ з кількома своїми вірниками і знатоками диманта до Шадери, де его повитав шах Шуджах з благородною повагою. Наочні сьвідки розповідають про ту подію, що оба володітелі сиділи мовчки більше як годину і не відзивали ся один до другого, аж наконець Рунджітови не стало вже терпцю і він зважив ся через свого вірника пригадати, яка єсть ціль їх стрічи. Шах Шуджах дав знак невільникови, котрий вийшов із комнати і зараз по тім вернув назад з маленькою пачкою, котру поклав межи обох монархів на землю. Один з вірників отворив єї і знайшов там диямант, а знатоки казали, що то правдивий Коґінур. Рунджіт побачивши его, втішив ся дуже і забув на все, що доси межи ними було. Але де і хто той камінь та як укривав, того він ніколи не довідав ся.

Для Коґінура і Рунджіт-Сінґа настали тепер довгі літа найбільшої слави. Диямант всадили в нараменник і він займив межи коронними ювелями в Лягоре найперше місце, а его властитель розширяв свою державу безнастанними заборами аж поза сусідні краї Кашмір і Афґаністан. Тимчасом супруга Шуджаха взяла ся розпука і він постановив втікати до Анґлійців, що єму по многих і дуже небезпечних пробах і удало ся. Перебраний за селянина перейшов він на анґлійску сторону і прийшов до Суткедж. Там сповнили Анґлійці з політичних взглядів то, що єму обіцяв був Рунджіт-Сінґ зробити за Коґінура. В 1839 р. повела анґлійска армія шаха Шуджаха до Кабуля і там посадила его на престолі на місце прихильного для Росиї Дост Могаммеда.

Але в два роки опісля вибухла ворохобня і ціла анґлійска залога мусіла уступитись з краю. Ледви що покровителі шаха опинились за границею, як вже ворохобники убили Шуджаха в Кабули. Тимчасом помер був також і Рунджіт-Сінґ. Коли вже лежав на смертній постели, прийшло єму на гадку, що злощасний диямант може нанести богато лиха на его рід, і він прийшов до того переконаня, що найліпше буде, коли він его добровільно позбуде ся. Конаючи вже, просив і заклинав тих, що коло него були, щоби по его смерти занесли Коґінур до далекої сьвятині в Пурі і там зложили его в жертві божкови Джуґґернатови. Але жінка его спротивилась тому і задержала по смерти мужа той диямант для свого сина Дуліпа-Сінґа.

Вдовиця Рунджіт-Сінґа по довгих і кровавих борбах обезпечила трон для свого малолітного сина і поки що панувала в его імени. Сіхи, що дуже ненавиділи Анґлійців, намовили єї до війни, котра закінчила ся тим, що дня 9 марта 1846 р. поділено Лягорску державу. На основі окремого договора полишили Анґлійці в столиці свою залогу для удержаня порядку а для прочих частий держави установили свого резидента. Але в два роки опісля вибухла нова ворохобня і закінчила ся тим, що держава колись так страшних Сіхів стратила зовсім свою самостійність. Щоби зробити раз конець безнастанним пограничним війнам і нападам розбійничого народу на сусідні анґлійскі землі, прилучено Лягорску державу дня 29 марта 1849 до безпосередних посілостий всхідно-індийскої компаниї. Анґлійці зробили конець династиї Рунджіт - Сінґа, а коронний скарб забрали на власність анґлійскої держави та вивезли его а з ним разом і славний Коґінур до Льондону. Анґлійске войско дарувало его яко воєнну добичу анґлійскій королевій Вікториї. На першій льондоньскій всесьвітній виставі в 1851 р. був Коґінур виставлений в кришталевій палаті і творив найбільшу притягаючу силу вистави; люди цілими товпами спішили на виставу, щоби оглядати сей незвичайний ювель.

Коли той диямант привезено до Льондону, важив він 280 каратів (звиш 5 і пів дека); его дали в Амстердамі перешлюфувати і він

— **Новий суд повітовий** буде отворений в Підкамени в окрузї золочівского суду окружного. До нового суду в Підкамени будуть належати громади і обшари двірскі: Черниця, Гутиско брідске, Накваша, Тетильківцї, виділені з округа суду повітового в Бродах, дальше: Чепелї, Дудинь, Голубиця з Жарковом, Гута пеняцка, Яснище, Кутище, Лютовище, Майдан пеняцкий, Малениска, Немич, Паликрови, Панківцї, Пеняки, Підкамень, Попівцї, Штиберівка; Шишківцї і Звижень, виділені з округа повітового суду в Залізцях. День відкритя суду буде оголошений пізнїйше.

— **Лисенкове сьвято в Києві** з нагоди 35-лїтного ювилею его композиторскої дїяльности відбуде ся дня 2 і 3 січня. Черновецка „Буковина" оповіщує, що коли хто бажає ще раз повитати нашого славного музика-сьпівака і для сего поїхати до Києва, той мусить в тій справі зголосити ся до д-ра Смаль Стоцкого, позаяк київскі Українцї запитують про скількість гостий з Галичини і Буковини, аби приготовити відповідне для гостий приміщеня. Виїзд з Чернівець дня 31-го грудня о годинї 8-ій вечером на Новоселицю. По ювилею можна ще встигнути домів на наш сьвятий вечер. Хто їде II. клясою, мусить мати 50 зр., а третою вистарчить 40 зр.

— **Справозданє з обходу Лисенкового ювилею** у Львові оголосила контрольна комісия комітету. Із справозданя показує ся, що всього доходу з двох концертів було 5383 корон 70 с., а розходу 2396 кор. 57 с., так, що чистий зиск виносить 2987 кор. 37 с.

— **З Бродів** доносять: По мисли § 17 статуту і на підставі рішеня виділу з дня 28 падолиста розписує отсим виділ другі загальні збори товариства „Руско-українська повітова бурса в Бродах", котрі відбудуть ся дня 28 грудня 1903 о 2 год. по полудни в льокали товариства касинового „Основа" напротив огороду бурси. Порядок зборів отсей: 1. Відчитанє протоколу попередних загальних зборів. 2. Звіт виділу. 3. Вибір голови товариства. 4. Вибір чотирох членів виділу на місце двох вильосованих на засїданю дня 9-го грудня 1903 пп. Северина Левицкого і Івана Герасимовича і двох уступивших п. Григория Питляра і о. Івана Туркевича. 5. Вибір заступників виділових і контрольної комісиї. 6. Внесення виділу. 7. Внесеня членів. — Наколи-б вимагане § 19 статута число членів в означений час не явило ся, відбудуть ся о 3 год. пополудни другі загальні збори без огляду на число членів.

— **З „Народної Торговлї".** Коли хто потребує чоловіка до заложеня крамницї або до еї веденя на короткий час, або до перешконтрольованя крамничного інтересу подаємо до відомости, що маємо молодого чоловіка до таких дїл приспособленого. До 1 січня 1904 р. є занятий заложенєм одної крамницї. Кошти після умови. Зголошуватись просимо завчасу.

— **З угорскої Руси.** Дня 5 с. м. упокоїв ся о. Евген Фенцик, парох в Горинчеві, унґварскої епархії, в 60 роцї житя, а в 35 р. сьвященьства. Покійник був 18 лїт редактором ґазетки „Листок".

— **Загальні збори** філїї Руского Товариства Педаґоґічного в Щирци відбудуть ся дня 1 січня 1904 о год. 2 по полудни в салї касинови в Щирци. Порядок дневний: 1) Отворенє зборів. — 2) Відчитанє протоколу з тамтогорічних загальних Зборів. — Звіт касиера і секретаря з дїяльности виділу за рік 1903.— Вибір виділу. — 5) Внесеня членів.

— **Крадїжи і вломаня.** В ночи з недїлї 16 на 17 с. м. вломили ся невисліджені доси злодії до судового будинку в Кіцмани на Буковині, розбили касу і забрали з неї 500 корон. — З Новоселицї доносять: В ночи з недїлї на понедїлок дня 21 б. м. поповнили невисліджені доси справники значну крадїж на шкоду тутешного банкира Маркуса. Справники, дїставши ся до его контори, виволікли звідтам касу вертгаймівску на поблизке поле а розбивши еї, цїлком випорожнили. Стверджено, що сьмілі злодії обікрали банкира Маркуса близько на 80.000 корон.

— **Живцем згорів.** Сторож каменицї при ул. Оссолїньских 14 у Львові, найшов тамтої ночи в однім з помешкань сего дому неживого льокатора Станислава Бейму. Бейма займав малу кімнатку і, здаєсь, так був пяний, що упав з ліжка і не міг рушити ся, коли заняла ся на нім від сьвічки ковдра. Померший був старшим мужчиною і, як показало ся з найдених сьвідоцтв, мав три правничі іспити. Значне число подань, переважно до дирекциї почт, сьвідчило, що він подавав ся о посади, але всюда єму відмовлено. Розради шукав в румі, від якого фляшку найдено коло ліжка.

— **Ґімназияст вломником.** До комісарияту черновецкої полїциї відставлено онодги якогось А. Остафійчука, що був асентированний і не ставив ся до войска. Полїцийні доходженя виказали, що Остафійчук належить до з'орґанізованої ватаги злодїїв, що допустила ся ряду сьмілих крадежий з вломанєм. На основі зізнань Остафійчука і инших членів ватаги стверджено, що провідником ватаги єсть якийсь ґімназияльний ученик.

— **Померли:** О. Володимир Комарницкий, парох в Горуцку, дрогобицкого деканата, дня 21 с. м., в 78-ім роцї житя, а 46-тім сьвященьства; — о. Стефан Ленкавский, парох в Угорниках коло Станиславова, радник еп. консисториї, дня 22 с. м., в 74-тім роцї житя, а 50-тім сьвященьства; — Мечислав Павликовский, властитель Медики під Перемишлем, отець директора польского театру у Львові, визначний польский патріот, дня 22 с. м. в Кракові.

## Господарство, промисл і торговля.

— **З зелїзниць.** „Gazeta Lwowska" з дня 15 грудня 1903 оголосила розписанє оферт на доставу дубових порогів, потрібних для ц. к. Дирекциї зелїзниць державних у Львові на рік 1904. Дотичні оферти зладжені на приписаних бляанкетах належить внести найпізнїйше до 4 січня 1904 до 12 години в полудне до висше згаданої ц. к. Дирекциї. Рівночасно треба зложити в касі тої Дирекциї вадиюм в висотї 5 проц. вартости оферованих порогів. Близші условія сеї достави подані в „Gazet-і Lwowsk-ій" а можна їх переглянути або дістати в III. відділї ц. к. Дирекциї зелїзниць державних у Львові.

---

стратив через то більше як півтора раза теперішної ваги. Кажуть, що він первістно був так великий, як би якесь величезне яйце і важив звиш півтора кільо. Коли і серед яких обставин став він майже о дві третини менший, годі знати. Але замітне то, що сей диямант, коли его видів Француз з Тавернією на дворі шаха Єгана, був на однім кінци плоский, як би відлупаний від другого кусня. А треба знати, що такі диямaнти не знаходять ся в природї і длятого ся обставина насунула здогад, що Коґінур єсть дійстно частиною якогось иньшого більшого дияманта. Але де була би друга часть від него?

Вже повисше при диямантї „Орлов" було сказано, що той диямант знаходив ся в оці якогось божка. А що „Орлов" єсть також з одного боку рівний, як би відлупаний і важить майже два рази тілько, що „Коґінур", то із сего здогадують ся дальше, що оба тоті диямaнти творили колись одну цїлість, і кажуть, що якийсь первістний властитель величезного дияманта розрізав его на двоє і одну часть его зложив божкови на жертву. Про „Орлова" впрочім розповідають, ще й таку історию, котру свого часу підслухано в якімсь шинку в Льондонї. Там якийсь пройдисьвіт з Ірляндиї заложив ся, що докаже трох таких штук, яких перед ним не міг доказати нїякий Европеєць; перша штука така, що він побачить великого Моґула сидячого на тронї; друга, що буде в Европі їхати верхом на слонї, а третя, що буде мати в своїх руках найбільший на цїлім сьвітї диямант. Всї ті три штуки єму удали ся. Він перебрав ся за індийского ерея і зайшов до сьвятинї і викрав звідтам око божка. По довгій блуканинї заїхав аж до Росиї і продав там свій диямант ґр. Орлову.

В Індиї єсть повірка, що хто має найбільший диямант Індиї, тому боги забезпечили панованє в Індиї. З того насуває ся тепер питанє: коли „Коґінур" і „Орлов" творили колись одну цїлість, то чи тепер его розділене пропала ласка божа чи нї? А коли нї, то в чиїх руках лежить будучність Індиї, хто буде в Індиї панувати? Нинї поправдї там Анґлія панує, але й Росия глядить туди захланним оком. Та й ще одно: Коґінур показує, як велика єсть сила забобонности та що ві ще й по сотках лїт не можна позбути ся. На Коґінурі спочиває то прокляте, що він нікому не принесе щастя, хто его має. За королевої Вікториї спочивав сей ювель в коронній скарбници. По еї смерти теперішний король Едвард казав его умістити на коронї своєї жени і ось для людий забобонних Коґінур показав був своє чудо, бо король тяжко занедужав. Чому не королева? — спитає кождий, хто не вірить в забобони.

З иньших великих диямантів ще отсї славні:

„**Фльорентинець**" або „Великий князь Тосканьский", котрий знаходить ся тепер в скарбници австрийского цїсаря і важить 139 каратів; его оцїняють на 2,400.000 корон. Він єсть дуже чистий і цитриново-жовтої краски. Сей диямант єсть одним із тих славних, котрі носив завсїгди при собі Кароль Сьмілий, князь Бурґундский. В битві під Грандзон, в 1475 р., коли то Швайцари его страшно побили і забрали єму всї его скарби, котрі він завсїгди возив з собою, він втікаючи загубив сей диямант; якийсь Швайцар знайшов его на гостинци і продав его якомусь священикови за одного ґульдена. Сьвященик, що також не пізнав ся на вартости сего ювеля, продав его якомусь чоловікови з Берна за 3 франки. Пізнїйше купив его Людовіко Сфорца, реґент в Міляні, ще пізнїйше набув его папа Юлий II. а наконець дістав ся він до Відня.

Ще славнїйший єсть диямант С а н с і, котрий колись був також власностяю Кароля Сьмілого. Єго історія поміщана трохи з історією попередного дияманта. Сансї дїстав ся з Індиї до Европи, і тут першим его властителем був згаданий князь. Він мав его при собі в битві коло Нансї (1744 р.), в котрій і погиб. Кажуть отже, що якийсь вояк обрабував убитого князя і взяв у него той диямант і продав его дальше (кажуть також, що проміняв за бохонець хлїба); після иньших вояк той мав его знайти на гостинци і продати якомусь сьвященикови. В 1489 р. купив був его португальский король Антін, але пізнїйше, коли потребував гроший, продав его якомусь Французови за 100.000 франків. Від того Француза купив его ґраф Сансі і від него дїстав той диямант свою назву. Коли Сансї мав яко посол виїхати до Сольотурна, приказав єму король Генрих III. прислати собі той диямант на запоруку. Сансї, боячись, щоби диямант де не пропав в дорозі, післав его своїм найвірнїйшим слугою і наказав пильнувати его, як ока в голові. Але якісь люди довідали ся, що той слуга несе диямант, отже підсїли на него і убили, але не знайшли при нїм того, чого хотїли. Слуга, видко, побачивши грозячу небезпечність, проликнув диямант. Здає ся, що Сансї вже наперед подав був таку раду свому слузї, бо коли наспіла чутка, що слугу убили, Сансї відшукав трупа, казав его розпороти і в жолудку убитого знайшов свій диямант. Пізнїйше мав сей диямант анґлійский король Яков II., а ще пізнїйше знайшов ся у французскім коронним скарбі і король Людвик XV. мав его на собі підчас своєї коронациї. В 1835 р. купив був его старший ловчий російского царя Павло Демідов за пів мілїона рублїв, але в рік опісля продав его знову за 625.000 франків в Парижи. Остаточно дїстав ся „Сансї" до скарбу російских царів. „Сансї" єсть то диямант подовгасто-круглий так великий як сливка середної величини і важить 53 каратів.

З инших диямантів, про котрих історию мало що знає ся, суть ще слїдуючі замітнїйші: „П о л я р н а  з ь в і з д а," красний брилянт, знаходить ся в російскім коронним скарбі і важить 40 каратів; — „П о л у д н е в а  з ь в і з д а," найбільший бразилїйский диямант, важив первістно 254 каратів, а по ошлифованю ще лиш 125 каратів; — „В і к т о р і я," найбільший диямант знайдений 1884 р. в полудневій Африцї, важив 457 каратів, а по ошлифо-

## Телеграми.

**Париж** 25 грудня. В сенаті домагав ся мініcтер війни Андре удержаня в силі кредиту на муніцию, котрий комісия знизила о 486.000 франків. Мінiстер зажадав, щоби сенат ухваленем первістного кредиту заявив ему свое довіре. Мимо того сенат 159 голосами проти 127 ухвалив зменшений кредит.

**Білград** 25 грудня. Тіло митрополита Фірмілія наперевезено нині на дворець зелізниці, звідки повезуть его до Скопля, де відбуде ся похорон.

## Надіслане.

— **Перший музичний календар!** В сім році появить ся перший музичний календар на рік 1904, в котрім кождий не лише музик, найде богато цікавого наукового і белетристичного материялу. Особливо той календар повинен находити ся в руках кождого руского музика і сьпівака, бо дасть ему не тілько чимало поучаючого з обсягу музики і сьпіву, але і численні а конечні для всякого музика і сьпівака інформациї. Замовляти просить ся скоро, бо на початок яко проба печатае ся релятивно невелике число примірників. Календар стоїть з пересилкою всього 1 К 10 с, а слати треба на адресу впорядчика *Р. Зарицкого*, Львів, Коперника 16 I пов.

Повідомляе ся Р. Т. Всеч. Духовеньство, що Міский музей у Львові купуе і дае найвисші ціни за старі ризи церковні, капи, дальматики, як також всяку церковну утвар.

*Дирекция промислового музея.*

Вп. Панове Господарі!

Купуйте від християн краеві вироби а то добрі **Млинки** до чищеня збіжа з движимими ситами „Нового моделю“, широкі 24 цалів, в ціні 25 до 30 і 35 зр. — **Плуги** до ораня, котрі орють на якій небудь колісници, по 10 зр. і висше. — **Колісниці** до плугів сильно оковані по 6 і 7 зр. — **Плужки** до підгортаня бараболь цілком зелізні по 8, 10, 12 і 15 зр. — **Значники** чотирорядові сильні, оковані, до робленя знаків на ряди під бараболі по 5 зр. — **Рала і Гаки** до зрушуваня ріллі і витяганя перею по 10 і 12 зр. — **Січкарні** всякого рода по 26, 30 і 36 зр. **Млинки або жорна** до меленя збіжа на муку, корбові з двома каменями, цілком зелізні по 40 і 50 зр. — Всякі молотільні доставляю також по низьких цінах. — Вироби суть власні і випробовані. Поручаюсь дальшій ласкавій памяти і замавляти прошу під адресою:

**Іван Плейза**
в Турці під Коломиею.

Тепер скажу, як робить ся замовлене на ріжні знаряди. Декотрі П. Т. господарі хотіли би собі замовити і спровадити деякі знаряди, але не знають в який спосіб. Робить ся так, що купуе ся почтову картку кореспонденцийну за $2^1/_2$ кр. і пише ся так: Вп. П. Прошу мені надіслати: плуг за 10 зр., млинок за 30 зр., січкарню за 26 зр., або що иншого, за ціну ту а ту, під поданою адресою. (Тут виписуе ся четко імя і назвище, місце замешканя, почта і стация зелізниці). Гроші зложу при відборі знаряду з зелізниці, (або пересилаю переказом). — Адреса до мене:

**Іван Плейза**
в Турці під Коломиею.

**Молода вдова** прийме місце господині у вдівця або у старшої пані в ліпшім домі. **Олена** post. rest. Львів.

## Рух поїздів зелізничих

важний від 1 жовтня 1903 після середно-европ. часу.

### Зі Львова

| посп. | особ. | |
|---|---|---|
| відходить | | |
| | | **День** |
| | 6·22 | До Станиславова, Підвисокого, Потутор |
| | 6·45 | „ Лавочного, Мункача, Борислава |
| | 6·30 | „ Підволочиск, Одеси, Бродів, Гусятина |
| | 6·43 | „ Підволочиск з Підзамча |
| 8·25 | | „ Кракова, Любачева, Орлова, Відня |
| | 8·35 | „ „ Відня, Хирова, Стружа |
| | 9·05 | „ Лавочного. Калуша, Борислава |
| | 9·15 | „ Янова |
| | 9·25 | „ Самбора, Хирова |
| | 9·40 | „ Белзця, Сокаля, Любачева |
| | 10·35 | „ Черновець, Делятина, Потутор |
| | 10·40 | „ Тернополя, Потутор |
| 1·50 | | „ Підволочиск з гол. двірця |
| 2·04 | | „ „ з Підзамча, Гусятина |
| 2·40 | | „ Іцкан, Гусятина, Керешмезе, Калуша |
| 2·50 | | „ Кракова, Відня, Хабівки |
| | 3·05 | „ Стрия, Сколього лиш від 1/5 до 30/9 |
| | 3·25 | „ Ряшева, Любачева |
| | 3·40 | „ Самбора, Хирова |
| | | **Ніч** |
| 12·45 | 4·10 | До Кракова, Відня, Берлина |
| 2·51 | | „ Іцкан, Букарешту, Чорткова |
| | 6·05 | „ Станиславова, Жидачева |
| | 6·15 | „ Кракова, Відня, Берна, Хирова |
| | 6 40 | „ Лавочного, Мункача, Хирова, Калуша |
| | 7·05 | „ Сокаля, Рави рускої |
| | 9·20 | „ Підволочиск з Підзамча, Бродів |
| | 10 42 | „ Іцкан, Чорткова, Заліщик, Делятина |
| | 10 55 | „ Кракова, Відня, Івонича |
| | 11·— | „ Підволочиск, Бродів з гол. двірця |
| | 11·24 | „ „ з Підз., Грималова, Заліщик |
| | 11·05 | „ Стрия |
| | 11·11 | „ Жовкви (лиш що неділї) |

### До Львова

| посп. | особ. | |
|---|---|---|
| приходить | | |
| | | **День** |
| | 6·10 | З Кракова |
| | 6·20 | „ Черновець, Іцкан, Станиславова |
| | 7·35 | „ Самбора, Хирова |
| | 7·40 | „ Янова на гол. дворець |
| | 7·45 | „ Лавочного, Борислава, Калуша |
| | 7·35 | „ Підволочиск на Підзамче |
| | 7·55 | „ „ „ гол. дворець |
| | 8·55 | „ Кракова, Відня, Орлова |
| | 9·55 | „ Стрия |
| | 10·55 | „ Ярослава, Любачева |
| | 11·15 | „ Станиславова, Потутор |
| | 1·25 | „ Янова на гол. дворець |
| 1·30 | | „ Кракова, Відня |
| 1·40 | | „ Іцкан, Станиславова, Чорткова, Заліщик |
| 2·15 | | „ Підволочиск на Підзамче, Гусятина |
| | 4·35 | „ Стрия, Самбора, Борислава |
| 2·30 | | „ Підволочиск на гол. дворець, Гусятина |
| | 5·06 | „ „ „ Підзамче |
| | 5·30 | „ „ „ гол. дворець |
| | 5 55 | „ Сокаля, Белзця, Любачева |
| | 5·50 | „ Кракова |
| | 5·40 | „ Черновець, Жидачева |
| | | **Ніч** |
| | 10·— | З Самбора, Сянока |
| 12·20 | | „ Черновець, Заліщик, Делятина |
| 2·31 | | „ Кракова, Відня, Орлова |
| | 3·09 | „ Тернополя, Грималова на Підзамче |
| | 3·30 | „ Тернополя, Грималова на гол. дворець |
| | 6·20 | „ Іцкан, Підвисокого, Козови |
| 8·40 | | „ Кракова, Відня, Любачева, Сянока |
| | 9·50 | „ Кракова, Відня, Пешту, Сянока |
| | 9·20 | „ Іцкан, Чорткова, Гусятина |
| | 10·02 | „ Підволочиск, Бродів, Копичинець на Підз. |
| | 10·40 | „ Лавочного, Калуша, Борислава |

ваню 180 каратів; — „Єгипетский паша“ 40 каратів, а наконець „Шах“ 86 каратів, котрий цар Александер II. одержав був в дарунку від перского князя Хосроеса. Сей диямант визначае ся незвичайною чистотою та й тим, що мае ще кілька природних кришталевих площ, а на штучно вишлюфованих знаходять ся перскі написи. Він есть подовгастий і мае при однім кінци ровець довкола, так, що можна его обвязати шнурком і носити на шиї. Найбільший зі всіх диямантів мае бути диямант раджи з Матану на острові Борнео і важить 363 каратів.

Найкрасші диямантн бувають звичайно так чисті як вода а сьвітло в них, коли они добре ошлюфовані, ломить ся найкрасше і они так сьвітять ся, як би горіли, або як би з них сипали ся искри. Сі прикмети надають їм найбільшої вартости і длятого говорить ся також про диямантн „найчистійшої води“ та про „диямантовий блеск.“ Але бувають також, хоч дуже рідко, і закрашені диямантн; они можуть бути білі, сиві, зелені, жовті а навіть червоні, темносині або шафірові і чорні. Червоні, сині і зелені знаходять ся дуже рідко а тоді платять ся ще дорожше, як диямантн найчистійшої води і найогнистші. Чорні диямантн мають меншу вартість, бо звичайно бувають занечищені і по спаленю лишають по собі попіл.

З барвних диямантів звістні найбільше слідуючі: Згаданий вже „Фльорентинець“ жовтої краски. — Шафіровий (темносиний) диямант „Гоп,“ давнійше власність родини Гоп (Hope) в Анґлії. Торговельник диямантів в Ню-Йорку, Франкель, купив сего року той диямант від родини Гоп для жени якогось американьского міліярдера за 720.000 корон. Сей диямант мав колись вартість звиш міліона корон і мае також досить замітну історию. Він есть темно шафірово-синий, дуже чистий і сьвітить ся незвичайним огнем. Тепер оправили его в брошу. В 1642 р. купив був его Француз Тавернїе, що їздив по Індиї, а відтак продав француcкому королеви Людвикови XIV. Аж до 1792 р. належав він до коронних францускнх ювелів, а революцийний трибунал забрав его в тім році і разом з другими скарбами зложив в Гард-Мебль. В якийсь час опісля хтось его був вкрав і якийсь час не було й сліду по нім. Аж в 1830 р. показав ся він знову, але вже значно ошлюфований і его купив був якийсь Анґлієць Еліязон. Знатоки розпізнали, що то лиш кусень того диямантy, котрий був куплений в Індиї. Пізнійше купив его був анґлійский льорд Тома Гоп, великий любитель всіляких старинностий і дорогоцінностий і від тої пори аж до сего року був сей диямант власностию родини Гоп. — В дрезденьскім музею знаходить ся зелений диямант, що важить 40 каратів; він есть також дуже чистий і мае подовгасто-круглу форму. — Перед кількома роками найдено в копальни коло Яґерсфонтен в полудневій Африці диямант красної синяво білої краски і ему надано назву „Юлій Пем“ („Julius Pam“) по імени одного з директорів тої копальні. Диямант сей есть дуже чистий і важив первістно 241 каратів. Вартість его оцінено на 120.000 корон.

Правдиві диямантн мають ще й ту прикмету, що сьвітять в темноті самі від себе, або, як то каже ся, що фосфоризують, іменно же тоді, коли довший час постояли на сонци. Ту їх прикмету викрив ще 1663 р. славний фізик Бойле. Се поясняють тим, що диямантн мають якусь таку силу, що можуть втягати в себе лучі сонця і їх задержувати, а відтак в темноті випускати. Але в найновійших часах викрив фізик Меркхальд, що диямантн можуть сьвітити також під впливом таких творив як н. пр. викрите в найновійших часах радіюм, котре само від себе пускае лучі Отже коли радіюм приложити до диямантy, то він під впливом того радіюм зачне також сьвітити. Сьвітло есть не лиш для ока видиме, але лишае також сліди на фотоґрафічній плиті. Чорні диямантн або т. зв. „карбонадос“ не хотять однакож сьвітити.

(Дальше буде).

**ЗАМІТКА.** Пора нічна від **6** г. вечером до **5** г. **59** м. рано. Час середно-европейский від львівского о 36 мін. В місті видають білети їзди: Аґенция Ст. Соколовского в пасажи Гавсмана ч. 9 від 7 рано до 8 вечером, а білети звичайні і всякі инші, тарифи, ілюстровані провідники, розклад їзди і т. п. бюро інформацийне ц. к. зелізниць державних (ул. Красіцких ч. 5 в подвірю, сходи II. двері ч. 52х в годинах урядових (від 8—3 а в сьвята від 9—12).

За редакцию відповідає: Адам Креховецкий.

# ОГОЛОШЕНЯ.



З друкарнї В. Лозиньского — під зарядом И. Недопада. (Телефона число 527).